



NORGES HØYESTERETT

K J E N N E L S E

avsagt 24. mars 2021 av Høyesterett i avdeling med

dommer Hilde Indreberg
dommer Knut H. Kallerud
dommer Wenche Elizabeth Arntzen
dommer Cecilie Østensen Berglund
dommer Kine Steinsvik

HR-2021-639-A, (sak nr. 20-145266SIV-HRET)
Anke over Eidsivating lagmannsretts kjennelse 13. august 2020

A (advokat Per Ove Marthinsen – til prøve)
mot
X (advokat Bjørn Thomas Talén – til prøve)

S T E M M E G I V N I N G

(1) Dommer **Kallerud:**

Sakens spørsmål og bakgrunn

- (2) Saken gjelder krav om rettslig prøving av en idrettsforenings vedtak om å nekte en far å være til stede i lokaler hvor hans barn trener. Spørsmålet er om søksmålsvilkårene i tvisteloven § 1-3 er oppfylt, eller om saken skal avvises fra domstolene.
- (3) A er far til tre jenter som er henholdsvis 8, 12 og 15 år gamle. De to yngste deltar jevnlig på trening i X. Den eldste datteren er trener i klubben. A og barnas mor ble separert i 2013. De har felles foreldreansvar. Foreldrene har vært uenige om hvor barna skal bo fast og om samværsordninger. Etter et rettsforlik i februar 2020 har de to eldste døtrene i praksis bodd annenhver uke hos A. Han har hatt helgesamvær annenhver uke med den yngste datteren.
- (4) X har tilbud om dans, cheerleading og turn for barn. Klubben har omkring 600 medlemmer. Det er ingen fast ansatte. Driftsinntektene er omkring tre millioner kroner årlig, hovedsakelig medlemskontingent. Klubben får også noe offentlig støtte. Treningen foregår stort sett i skolegymsaler som klubben leier rimelig av kommunen. Klubben arrangerer ikke konkurranser selv.
- (5) A ble utestengt fra klubbens arrangementer etter en hendelse fredag 12. mai 2017 mens barna var på trening. Etter trenerens oppfatning var A høyrøstet, insisterende og voldelig overfor barnas mor. Treneren kontaktet politiet og barnevernet ble varslet. A erkjenner at han opptrådte uklokt, men har ellers en annen oppfatning av hendelsen.
- (6) Søndag 14. mai 2017 fikk A en e-post fra et styremedlem i klubben. Hun meddelte at As oppførsel på treningen «ikke aksepteres», og at han ikke er «ønsket på treninger eller noe annet arrangement som jentene deltar på». Det heter også at dette var «en opplevelse som førte til at mange av jentene ble redd for deg og det er vår jobb å ivareta og skjerme jentene».
- (7) A aksepterte ikke å bli utestengt. Hans advokat tok 22. mai 2017 saken opp med klubben, uten at det førte til noen endring. I mai 2019 tok advokaten opp utestengingen på ny under henvisning til en e-post fra klubben 4. januar 2019. Klubben ga her uttrykk for at A hadde vært til stede i lokalene på skolen mens det var trening, og ba om at han respekterte styrets vedtak. Advokaten pekte på flere forhold ved saksbehandlingen som etter hans syn var uheldige, og ba om at beslutningen om utestenging ble opphevet med umiddelbar virkning. Klubben ga i en e-post til advokaten 7. juni 2019 en begrunnelse for sitt standpunkt og ba om at A respekterte beslutningen.
- (8) Advokaten tok også opp saken med idrettskretsen, men fikk beskjed om at klubbens vedtak ikke kunne påklages av A.
- (9) Styret i klubben behandlet saken 3. juni 2019. I styreprotokollen vises det til hendelsen i mai 2017 som «fikk flere barn og trenere til å bli redde», og som «gjaldt opphold i treningslokalet, nektet å etterkomme treners bortvisning, aggressiv og voldelig atferd i og utenfor treningslokalet». Det heter videre at A senere «gjentatte ganger» har kommet inn i

treningslokalet, og at han «[e]tter hver episode ... har fått tilbakemelding på brudd på utestengelsen av leder i klubben». Styret fattet i møtet det vedtaket som er gjenstand for søksmålet, og som har slik ordlyd:

«På bakgrunn av gjentatte tilbakemeldinger grunnet brudd på foreldrevettregler, har styret vedtatt å utestenge A fra arrangementer i klubbens regi, lokaler som klubben har treninger i på ubestemmelig tid.»

- (10) I praksis innebærer vedtaket først og fremst at A ikke kan oppholde seg i tilstøtende lokaler mens barna trener. Etter klubbens «foreldrevettregler» skal foresatte «vente utenfor treningslokalene», men hovedtreneren kan gjøre unntak fra dette. A anfører at dette i noen grad skjer i praksis. Det er videre opplyst at foresatte inviteres til sommer- og juleavslutning, noe A etter vedtaket ikke kan være med på. I vedtaket heter det videre at klubben «oppfordrer» A «på det sterkeste» til å oppholde seg på god avstand blant annet under konkurranser som arrangeres av andre. Jeg kommer tilbake til de nærmere konsekvensene av vedtaket for A.
- (11) A tok 28. juni 2019 ut stevning mot X med påstand om at klubbens vedtak om utestengelse er ugyldig.
- (12) I Øvre Romerike tingretts kjennelse 26. november 2019 ble saken fremmet. X anket til Eidsivating lagmannsrett, som 13. august 2020 aviste saken. A har anket til Høyesterett. Høyesteretts ankeutvalg besluttet 11. november 2020 at ankesaken skal avgjøres av Høyesterett i avdeling.
- (13) Norges idrettsforbund har inngitt skriftlig innlegg for å belyse idrettens generelle synpunkter på den problemstillingen Høyesterett har til behandling, jf. tvisteloven § 15-8.
- (14) Saken er for Høyesterett behandlet ved fjernmøte, jf. § 3 i midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 47 om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv.

Partenes syn på saken

- (15) Den ankende part – A – har i hovedtrekk gjort gjeldende:
- (16) Lagmannsretten tok feil da den kom til at As saksanlegg ikke oppfyller vilkårene i tvisteloven § 1-3. Hans krav om at klubbens utestengelsesvedtak kjennes ugyldig, er et rettskrav som bygger på ulovfestede foreningsrettslige regler.
- (17) Selv om klubben disponerer lokalene, kan den ikke fritt utestenge foreldre slik det her er gjort. Vedtaket innebærer at A avskjæres fra å oppfylle sin foreldrerolle på samme måte som andre foreldre. Han kan blant annet ikke delta på sommer- og juleavslutninger, ha sosialt samvær med andre foreldre mens de venter på at barna skal bli ferdige på trening, og delta på dugnader i klubbens lokaler. Han er utestengt fra sosiale medier og får dermed ikke informasjon fra klubben og er også frosset ut fra private sammenkomster andre foreldre arrangerer. Den evigvarende utestengelsen er en form for straffereaksjon som er stigmatiserende for A og den rammer også barna.

- (18) Et så inngripende vedtak som utestengelse for evig tid kan ikke klubben treffe uten at grunnleggende saksbehandlingsregler er ivaretatt. Det er ikke tilfelle her. Særlig fremheves at klubben ikke har bedt om å få høre As syn på saken.
- (19) Rettslig prøving er den eneste muligheten A har for å få endret det han mener er et uriktig og belastende vedtak truffet etter mangelfull saksbehandling. Han ville ikke blitt akseptert som klubbmedlem med de klagemuligheter det ville gitt. På samme måte som når et forvaltningsvedtak angripes, vil en dom for at klubbens vedtak er ugyldig, ha stor betydning for A. Det gjelder uansett om klubben skulle treffe et nytt vedtak med samme innhold.
- (20) A har lagt ned slik påstand:
- «1. Sak 19-099622TVI-OVRO fremmes.
 2. X betaler til A saksomkostninger for tingretten og lagmannsretten, inklusive rettsgebyrer og saksomkostninger til det offentlige for Høyesterett.»
- (21) Ankemotparten – X – har i hovedtrekk gjort gjeldende:
- (22) Lagmannsrettens avgjørelse er korrekt. As krav om å få prøvd gyldigheten av klubbens utestengelse er ikke et rettskrav. Vedtaket er gjort i kraft av klubbens selvstyre og med grunnlag i klubbens enerett til å disponere lokalene når det foregår trening. Det finnes ingen rettsregler som A kan påberope seg som begrenser klubbens rett til å bestemme hvem som skal få oppholde seg i lokalene. Domstolene kan derfor ikke prøve vedtak som en idrettsforening treffer i kraft av det man for enkelhets skyld kan kalle «eierrådigheten». Det er mulig det må legges inn en form for sikkerhetsventil for helt spesielle tilfeller, men det er uansett langt fra situasjonen i saken her.
- (23) Heller ikke aktualitetskravet er oppfylt – en realitetsdom i As favør vil ikke ha noen reelle rettsvirkninger for ham. Klubben kan umiddelbart treffe et nytt vedtak med samme innhold.
- (24) Vedtaket er ikke særlig inngripende overfor A, og han har ikke noe reelt behov for å få prøvd det for domstolene. Det følger av klubbens foreldrevettregler at foreldrene ikke kan være til stede i treningslokalet. A kan som andre levere og hente barna på trening. I det daglige er det bare opphold i korridorer og lignende han i praksis er avskåret fra. At han ikke kan være til stede på sommer- og juleavslutningene, er ikke særlig belastende. Andre konsekvenser saken måtte ha fått for A, kan ikke ha betydning for spørsmålet om adgang til rettslig prøving.
- (25) Det er lite å si på klubbens saksbehandling. I alle fall er ikke eventuelle mangler av en slik karakter at det kan tilsi at saken fremmes for domstolene.
- (26) Fordi A har valgt å ikke være medlem av klubben, har han ikke samme klageadgang som medlemmer. Ved å melde seg inn, etter å ha overholdt klubbens vedtak, ville han fått klageadgang. Han kunne også klaget på et eventuelt avslag om medlemskap. Klubben kan uansett omgjøre vedtaket hvis det blir grunnlag for det.
- (27) Dersom en sak som denne fremmes for domstolene, kan risikoen for å bli saksøkt legge en alvorlig demper på det omfattende og samfunnsnyttige arbeidet frivillige legger ned i

idretten, ikke minst med tanke på ledernes muligheter for å styre uønsket atferd. Den økonomiske belastningen for kontingentfinansierte idrettsforeninger kan også bli betydelig.

(28) X har lagt ned slik påstand:

- «1. Anken forkastes.
- 2. X tilkjennes sakskostnader for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett.»

Mitt syn på saken

Høyesteretts kompetanse

(29) Lagmannsretten har avvist søksmålet under henvisning til at vilkårene i tvisteloven § 1-3 ikke er oppfylt. Høyesterett har dermed full kompetanse, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav a.

Søksmålsvilkårene i tvisteloven § 1-3

(30) Spørsmålet i saken er om vilkårene for å reise sak for domstolene er oppfylt. Dette reguleres av tvisteloven § 1-3, som har denne ordlyden:

«Søksmålgjenstand, partstilknytning og søksmålsituasjon

- (1) Det kan reises sak for domstolene om rettskrav.
- (2) Den som reiser saken, må påvise et reelt behov for å få kravet avgjort i forhold til saksøkte. Dette avgjøres ut fra en samlet vurdering av kravets aktualitet og partenes tilknytning til det.»

(31) I plenumskjennelsen HR-2021-417-P (*Acer*) omtales bestemmelsen slik i avsnitt 121:

«For så vidt gjelder den overordnede forståelsen, nevner jeg helt stikkordsmessig de tre vilkårene som fremgår av ordlyden. For det første må gjenstanden for søksmålet være et 'rettskrav'. Etter andre ledd stilles det et krav til 'aktualitet', som gjelder søksmålssituasjonen – det må være et reelt behov for rettsavklaring. Endelig er det et krav om 'tilknytning' til søksmålgjenstanden – saksøkeren må ha et beskyttelsesverdig behov for å få dom overfor saksøkte.»

(32) Under henvisning til forarbeidene til tvisteloven og juridisk teori fremholdes det i avsnitt 124 at vilkårene i § 1-3 henger sammen, og at det ofte kan være grunn til å foreta en mer samlet vurdering. Dette gjelder også i saken her, hvor spørsmålet om det foreligger et rettskrav, og behovet for å få kravet avgjort i noen grad flyter over i hverandre.

(33) Jeg nevner særskilt at det i Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) på side 363–364 fremheves at avgjørelsen av om søksmålet skal fremmes etter § 1-3, «må bero på en helhetsvurdering», og at det «i grensetilfelle vil ... være avgjørende om det er naturlig og rimelig at tvisten skal kunne bringes inn for domstolene». Dette er formuleringer som er hentet fra tidligere rettspraksis, noe jeg snart skal komme til.

- (34) Som presisert i avsnitt 176 i Acer-kjennelsen skal det saksøkeren hevder – pretenderer – om realiteten i hovedsaken legges uprøvd til grunn ved avgjørelsen av om søksmålsvilkårene er oppfylt. Det samme gjelder pretensjoner om forståelsen av de rettsregler saksøkeren mener avgjør kravet.
- (35) Partene tvistes særlig om vilkåret i § 1-3 første ledd om at det må foreligge et «rettskrav», er oppfylt. I avsnitt 122 i Acer-kjennelsen heter det om dette blant annet at et søksmål må gjelde et nærmere definert og omtvistet rettsspørsmål mellom sakens parter som avgjøres ut fra rettsregler. I Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utgave, 2017 side 382 fremheves at gjenstanden for søksmålet – kravet – «må være regulert av rettsregler, og at den interesse som blir håndhevd gjennom søksmålet, må være beskyttet av de regler som kravet er basert på».
- (36) Det vedtaket A angriper, gjelder altså at han ikke får anledning til å oppholde seg innendørs i lokalene når X arrangerer treninger, og til å være til stede i salen ved sommer- og juleavslutninger. Den delen av vedtaket som gjelder at A «oppfordres» til å oppholde seg på god avstand også i andre sammenhenger, kan åpenbart ikke angripes rettslig. Det samme gjelder at han skal være utstengt fra sosiale medier og ikke inviteres til private sammenkomster. Men slike ikke-rettslige konsekvenser kan etter omstendighetene inngå i den samlede vurderingen av hvor inngripende det vedtaket som angripes, er.
- (37) De generelle utgangspunktene jeg nå har skissert, gjelder også for søksmål rettet mot vedtak truffet av foreninger. For søksmål rettet mot foreningsvedtak foreligger det imidlertid rettskilder som mer spesifikt angir grensene for hva det kan reises sak om for domstolene. Jeg går nå over til disse.

Adgangen til å anlegge sak om vedtak truffet av foreninger

Rettspraksis

- (38) Det finnes ingen høyesterettsavgjørelser som gjelder en tilsvarende situasjon som i saken her – søksmål rettet mot en idrettsforening fra en person som ikke selv er medlem av foreningen, men som har barn som er medlemmer. Som jeg skal komme tilbake til, kan imidlertid de momentene som det er lagt vekt på i saker om medlemskap i foreninger, også gi veiledning i en sak som vår. Jeg skal derfor peke på noen av de forholdene Høyesterett har lagt vekt på i slike saker.
- (39) I Rt-1979-468 (*balalaikaorkester*) ble det fremhevet at i grensetilfeller vil «det avgjørende være om det er naturlig og rimelig at den tvist det gjelder skal kunne bringes inn for domstolene». Kjæremålsutvalget kom til at det her dreide seg om en «forening av rent privat karakter hvor spørsmålet om eksklusjon skal skje ligger utenfor domstolenes prøvesområde». Dette gjaldt selv om saksbehandlingen hadde vært kritikkverdig, ved at eksklusjonen ble bestemt uten forhåndsvarsel. Heller ikke kunne det i et tilfelle som dette prøves om eksklusjonen var truffet på riktig faktisk grunnlag, og om det var tatt utenforliggende hensyn.
- (40) Kjæremålsutvalget understreket i Rt-1986-308 (*motorbåtforening*) at det ikke kan stilles opp «klare og entydige kriterier og avgrensninger» for om det foreligger rettslig interesse. Også i denne avgjørelsen ble det trukket frem at det i grensetilfeller vil være avgjørende

om det er naturlig og rimelig at tvisten skal kunne prøves rettslig. Når saken her ble fremmet, ble det lagt vekt på at medlemskap i foreningen var en forutsetning for å få båt plass, noe som representerte betydelige verdier.

- (41) I Rt-1995-1111 (*bordtennisklubb*) ble et søksmål som gjaldt en endring av spilleregler, ikke tillatt fremmet. Her ble det blant annet uttalt at dette var et forhold «som naturlig bør avgjøres innen idrettens organer, og hvor det ut fra rettssikkerhetsperspektiv er lite behov for domstolsprøving».
- (42) I avgjørelsene om medlemskap i et *islamsk kultursenter* og adgang til en tilknyttet moské – Rt-2004-1613 og Rt-2005-372 – klargjorde Høyesterett at domstolene ikke på noen måte kan blande seg inn i religiøse spørsmål, men at dette ikke i seg selv utelukker at nektelse av medlemskap eller andre tyngende sanksjoner kan prøves av domstolene, se avsnitt 32 følgende i avgjørelsen fra 2004. I avsnitt 34 i samme avgjørelse nevnes forhold som jeg oppfatter som eksempler på momenter som kan tilsi søksmålsadgang: «Vedtakene kan være bygget på et vesentlig uriktig faktum, og grunnleggende rettsikkerhetsnormer kan være tilsidesatt ...». Høyesterett presiserer imidlertid at det er en forutsetning for å kunne reise sak at «det dreier seg om vedtak av stor velferdsmessig betydning for den som rammes».
- (43) I kjøremålsutvalgets påfølgende avgjørelse i Rt-2005-372 vises det til at lagmannsretten korrekt hadde trukket frem de momentene det var vist til i den første avgjørelsen, da retten fremmet saken: Saken hadde «stor velferdsmessig betydning for saksøkerne», og ved en domstolsbehandling ville de få prøvd «om vedtaket bygger på riktig faktum og om grunnleggende rettssikkerhetsnormer er tilsidesatt». Kjøremålet ble derfor forkastet.

Forarbeidene til tvisteloven

- (44) De momentene jeg har nevnt fra rettspraksis, er også løftet frem i forarbeidene til tvisteloven. I Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) på side 364 fremholder departementet at søksmål om eksklusjonsvedtak har blitt fremmet hvis det aktuelle medlemskapet «har klar økonomisk betydning eller vesentlig velferdsmessig betydning». Departementet la ikke opp til noen endring i rettstilstanden på dette punktet.

Juridisk teori

- (45) Både Schei med flere, *Tvisteloven: Kommentartutgave*, § 1-3 note 2.4, *Juridika*, revidert 1. desember 2019 og Skoghøy, *Tvisteløsning*, 3. utgave, 2017 side 421 fremhever de momentene jeg har nevnt fra rettspraksis.
- (46) Schei med flere nevner spesielt at enkelte tvister faller utenfor området for § 1-3 «fordi de har en ‘privat’ karakter eller utgjør typiske foreningsanliggender mv. hvor det er naturlig at den endelige avgjørelsen ligger i foreningen, slik at den ikke kan overprøves av domstolene».
- (47) Skoghøy fremholder blant annet at hvor det forhold saken gjelder, ikke er regulert av lovbestemmelser, har det ved søksmål om gyldigheten av foreningsvedtak blitt ansett avgjørende «om det på bakgrunn av foreningens formål og karakter og behovet for å

ivareta medlemmenes rettssikkerhet, er rimelig og naturlig at tvisten skal kunne bringes inn for domstolene til prøving». Når det gjelder vedtak om eksklusjon fra andre foreninger enn politiske partier, fagforeninger og yrkesmessige sammenslutninger, nevner Skoghøy på side 422 at det i rettspraksis har vært «oppstilt som vilkår for søksmålsadgang at medlemskapet gir medlemmene fordeler av praktisk, økonomisk eller velferdsmessig art, og disse fordelene er av en slik karakter og styrke at de finnes beskyttelsesverdige».

- (48) Jeg viser også til Woxholth, Foreningsrett med samvirkeloven, 4. utgave, 2020 side 560, som peker på at man i praksis har ansett kravene til søksmålsbetingelsene som en rettslig standard som forutsetter en samlet og konkret vurdering av omstendighetene i den enkelte sak.

Oppsummering

- (49) Det vil kunne avhenge av en rekke forhold om et søksmål fra en foresatt mot en idrettsforening hvor saksøkeren ikke selv er medlem, skal fremmes. Dette må bedømmes konkret ut fra forholdene i den enkelte sak. De momentene jeg har fremhevet fra rettskildene, gir etter min oppfatning god veiledning også når det gjelder om et slikt saksanlegg skal godtas.
- (50) Er det klart at saksøkeren ikke fremmer et rettskrav som reguleres av rettsregler, skal saken uten videre avvises. Dersom det er tvil om det krav som fremmes må anses som et rettskrav, vil det ofte være naturlig å ta utgangspunkt i hvilket behov saksøkeren har for å få avgjort kravet ved søksmål. Momenter i denne vurderingen vil være hvor inngripende vedtaket er, og om det har stor velferdsmessig betydning for saksøkeren. Ved den samlede vurderingen bør det også legges vekt på om det ut fra hensynet til saksøkerens rettssikkerhet er rimelig og naturlig at tvisten skal kunne bringes inn for domstolene. Et moment her vil være om tvisten er av en slik karakter at den naturlig bør behandles av idrettens egne organer.

Konkret vurdering av om As søksmål skal fremmes

- (51) X har angitt klubbens enerett til å disponere lokalene når det foregår trening, som grunnlag for vedtaket om å utestenge A. Klubben anfører videre at det ikke finnes noen rettsregler som A kan påberope seg, som begrenser klubbens rett til å bestemme at han ikke kan få oppholde seg i lokalene. Domstolene kan derfor i praksis nærmest aldri overprøve et vedtak som en idrettsforening treffer i kraft av en slik eierrådighet, hevdes det.
- (52) Etter min oppfatning er det ikke grunnlag for en så sterk begrensning av domstolenes prøvingsadgang som klubben her tar til orde for. Riktignok må en slik eksklusiv disposisjonsrett over lokalene som klubben har når det foregår trening med videre, gi en meget vid adgang til blant annet å bestemme hvem som skal gis tilgang til lokalene, og til å bortvise uønskede personer, uten at dette kan gjøres til gjenstand for rettslig prøving. Men de momentene jeg har fremhevet som kan tilsi at søksmål bør fremmes, kan gjøre seg gjeldende også når grunnlaget for foreningens vedtak er eierrådighet eller disposisjonsrett i kraft av en leieavtale for lokaler.

- (53) Jeg kan heller ikke følge klubben når den gjør gjeldende at søksmålet ikke kan fremmes fordi det ikke ville få noen rettsvirkning for A. Det A krever dom for, er i realiteten at det var rettsstridig av klubben å stenge ham ute fra lokalene. At han kan få dom for dette – hvis vilkårene ellers er oppfylt – er ikke tvilsomt.
- (54) Jeg går etter dette over til en nærmere vurdering av de momentene jeg tidligere har fremhevet som avgjørende for om et søksmål av denne karakter bør fremmes.
- (55) Etter mitt skjønn er vedtaket klubben har truffet mot A, nokså lite inngripende. Det han i det daglige avskjæres fra, er i praksis å oppholde seg i lokalene utenfor gymsalen mens barna trener der. Jeg minner her om at det i klubbens «foreldrevettregler» er fastsatt at foresatte skal vente utenfor treningslokalene. Selv om det skulle være slik at dette ikke alltid overholdes, må det redusere belastningen for A at denne regelen i alle fall i utgangspunktet gjelder for alle. Det mest inngripende er antakelig at han utelukkes fra sommer- og juleavslutningene, som foresatte etter det opplyste vanligvis inviteres til. Denne begrensede ulempen kan ikke medføre at det åpnes for rettslig prøving.
- (56) Jeg kan heller ikke se at vedtaket i særlig grad begrenser As anledning til å følge opp sine barn slik andre foreldre gjør. Som andre kan han levere og hente barna, og han kan være til stede på alle konkurranser der barna deltar, siden disse ikke arrangeres av klubben. At han ikke kan ha sosial omgang med andre foreldre inne i tilstøtende lokaler mens han venter på barna, har jeg vanskelig for å se at kan være noe vesentlig skår i hans foreldreskap eller på annen måte påføre ham noe vesentlig velferdstap. Oppfordringen til å holde avstand, utestengingen fra sosiale medier og rent sosiale konsekvenser av vedtaket har etter mitt skjønn liten vekt ved vurderingen av om dette søksmålet skal tillates fremmet.
- (57) Jeg går ikke inn på om det stilles krav til saksbehandlingen når en idrettsforening i kraft av eierrådigheten nekter et ikke-medlem adgang til sine lokaler, og i tilfelle hva disse kravene nærmere går ut på i et tilfelle som her. Det A har vist til – pretendert – er etter min oppfatning uansett ikke slike svakheter ved saksbehandlingen eller feil i det faktiske grunnlaget for vedtaket at søksmålet av den grunn må fremmes. Jeg finner det her tilstrekkelig å vise til at han har gjort sine synspunkter kjent gjennom sin advokat.
- (58) Det som kunne tale for å tillate rettslig prøving, er etter mitt skjønn at A gir uttrykk for at han opplever utestengingsvedtaket på ubestemt tid som en stigmatiserende sanksjon som også rammer hans barn. At klubben blant annet begrunner vedtaket med at han har opptrådt voldelig, kan også trekke i samme retning.
- (59) Etter mitt skjønn reiser disse forholdene likevel ikke slike rettssikkerhetsspørsmål at det tilsier at saken fremmes. Også her legger jeg vekt på at det er tale om en nokså beskjeden begrensning i As adgang til å følge opp sine barn, som han selv, etter det jeg kan forstå, må ha mulighet til å redusere den praktiske betydningen av. Om barna er berørt av saken, er omstridt mellom partene. Jeg har uansett vanskelig for å se at belastningen for barna i tilfelle kan knyttes til vedtaket på en slik måte at det tilsier rettslig prøving. Om hensynet til barna tvert om kan tilsi at rettslig prøving nektes, er ikke belyst for Høyesterett.
- (60) Det fremgår av sakens dokumenter at beskyldningen om bruk av vold gjelder at A ved hendelsen i 2017 skal ha tatt «hardt tak i» sin tidligere ektefelle og «ristet i henne». Selv om A bestrider dette, tilsier etter mitt syn heller ikke dette at saken bør fremmes av rettssikkerhetsmessige grunner.

- (61) Utestengingen gjelder etter vedtaket ikke for alltid, men det er ikke fastsatt hvor lenge den skal gjelde. Klubben har selvsagt anledning til å gjøre om eller endre vedtaket, blant annet med tanke på den tid som har gått siden hendelsen fant sted og det første vedtaket ble truffet.
- (62) Det er muligens en svakhet at det ikke ser ut til å være etablert noen form for klageadgang til et høyere nivå innen idrettens egne organisasjoner i et tilfelle som dette, hvor klubben har valgt å treffe styrevedtak. Men slik saken ellers ligger an, legger jeg ikke avgjørende vekt på dette.
- (63) Etter mitt skjønn er det ikke naturlig og rimelig at denne tvisten tillates brakt inn for domstolene. Det faller altså etter min oppfatning inn under klubbens selvstyre å behandle denne saken. Jeg føyer til at jeg ser det som hensiktsmessig at idretten selv i størst mulig utstrekning håndterer saker av denne karakter.

Konklusjon og sakskostnader

- (64) Min konklusjon er at anken forkastes.
- (65) X har fått fullt medhold og skal etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd tilkjennes sakskostnader for Høyesterett. Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å gjøre unntak fra dette. Høyesterett skal fastsette kostnadene for alle instanser, jf. tvisteloven § 20-8 andre ledd andre punktum. Resultatet skal også legges til grunn ved avgjørelsen av sakskostnadskravet for tidligere instanser, jf. tvisteloven § 20-9 andre ledd.
- (66) Det samlede sakskostnadskravet for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett er 443 425 kroner. For Høyesterett alene er det krevd 341 700 kroner. Etter min oppfatning overstiger dette det som kan anses som nødvendige kostnader etter tvisteloven § 20-5. Nødvendige sakskostnader for alle instanser fastsettes til 250 000 kroner. I tillegg kommer rettsgebyr for lagmannsretten med 6 900 kroner.
- (67) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

1. Anken forkastes.
2. A betaler til X i sakskostnader for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett 256 900 – tohundreogfremtisekstusenihundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

- (68) Dommer **Arntzen:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (69) Dommer **Steinsvik:** Likeså.
- (70) Dommer **Østensen Berglund:** Likeså.
- (71) Dommer **Indreberg:**

Dissens

- (72) Jeg er enig i de rettslige utgangspunktene førstvoterende tar, men uenig i den konkrete vurderingen. Jeg mener vedtaket er inngripende, og at saken har tilstrekkelig stor velferdsmessig betydning for A. I tillegg tilsier rettssikkerhetshensyn at søksmålet fremmes.
- (73) Vedtaket er inngripende fordi det ikke bare medfører at A må holde seg helt utenfor lokaler som klubben har treninger i, og gå glipp av sommer- og juleavslutninger, men fordi han settes i en særstilling hvor han ikke kan følge opp sine barn eller foreldreaktiviteter i idrettslaget på en naturlig måte på samme måte som øvrige foreldre. Jeg legger i den forbindelse en viss vekt på at A, på samme grunnlag som vedtaket er basert på, er utestengt fra informasjon gjennom sosiale medier og ikke er velkommen i nærheten av klubbens medlemmer ved arrangementer. Dette har nå vart i nærmere fire år.
- (74) Jeg legger til grunn at vedtaket har stor velferdsmessig betydning for A. Han ønsker å følge opp sine barns idrettsaktiviteter. For å underbygge betydningen av dette har A vist til artikkelen «Derfor engasjerer foreldre seg i barneidretten», publisert av forskning.no 14. april 2016, som blant annet inneholder uttalelser av forsker Kari Stefansen ved Velferdsforskningsinstituttet Nova. Det fremgår her at foreldre aldri før har vært mer involvert i barnas idrettsaktiviteter enn nå. Blant annet trekkes foreldre mot idretten fordi de ønsker å ha en nær relasjon til barna sine. Idretten tilbyr et fellesskap der foreldrene har en legitim plass. På den måten bidrar idretten til å realisere det rådende idealet for utøvelse av foreldrerollen – hvor det å være emosjonelt involvert og «tett på» står sentralt.
- (75) Jeg bemerker at det er klart at idrettslag som driver med barneidrett, må kunne regulere foreldrenes tilstedeværelse og ha adgang til å sette i verk tiltak mot at foreldre opptrer på måter som ikke er forenlig med et godt miljø eller verdier idrettslaget ønsker å stå for. Er det tale om vedtak som over tid griper inn i muligheten til å følge opp barna på en fullverdig måte, bør det imidlertid kunne prøves om vedtaket tilfredsstillende grunnleggende krav til forsvarlig saksbehandling og ikke er utslag av misbruk av den myndigheten styret i idrettslaget har. Idretten følger slike regler overfor medlemmer, jf. Niels R. Kiærs kapittel «Forvaltningsregler i idretten» i Kjenner (red.), Idrett og juss, 4. utgave, 2012. Gitt foreldrenes rolle i barneidretten, som foruten det ovennevnte regelmessig omfatter det å betale kontingent, å sørge for utstyr og oppmøte, å delta i dugnader osv., kan jeg ikke forstå at ikke også de skal være beskyttet av grunnleggende krav til forsvarlig saksbehandling hvis de varig settes ut av stand til å følge opp sine barn på tilsvarende måte som andre foreldre.

- (76) Dette må spesielt gjelde når utestengelsen, som her, er begrunnet med at den foresatte skal ha oppført seg skremmende og brukt vold.
- (77) Jeg er ikke uenig med førstvoterende i at det ville være hensiktsmessig om idretten selv håndterte saker av denne karakter, men da forutsetningsvis med en mulighet for overprøving. I dette tilfellet har ikke idretten kunnet tilby noen form for overprøving av idrettslagets avgjørelse.
- (78) Min konklusjon er etter dette, som tingrettens, at søksmålsbetingelsene i tvisteloven § 1-3 er til stede. Jeg stemmer for at saken fremmes.
- (79) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

1. Anken forkastes.
2. A betaler til X i sakskostnader for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett 256 900 – tohundreogfemtisekstusennihundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.